

Hur lärmiljön inom småbarnspedagogiken påverkar barnen- En analys ur ett fysiskt och socialt perspektiv

En litteraturstudie

Erica Lindell & Nea Westerback

Lärdomsprov

Det sociala området

2024

Lärdomsprov

Erica Lindell & Nea Westerback

Hur lärmiljön inom småbarnspedagogiken påverkar barnen – En analys ur ett fysiskt och socialt perspektiv: En litteraturstudie.

Yrkeshögskolan Arcada: Det sociala området, 2024.

Identifikationsnummer:

9352, 9353

Uppdragsgivare:

Yrkeshögskolan Arcada

Sammandrag:

Detta lärdomsprov handlar om lärmiljön inom småbarnspedagogiken ur ett fysiskt och socialt perspektiv. Forskningsfrågorna i detta lärdomsprov är: "Hur ser en optimal lärmiljö ut för barnen inom småbarnspedagogiken?" och "Hur påverkar lärmiljön barnen ur ett fysiskt och socialt perspektiv?" För att få svar på frågeställningarna har vi gjort en allmän litteraturstudie var vi har analyserat 10 artiklar. Som kriterier har vi bland annat haft att artiklarna ska vara referensgranskade, på finska, svenska eller engelska och publicerade mellan åren 2010 – 2023. I den teoretiska referensramen tar vi upp lärmiljö och delaktighet som ämnen. Vi har utgått ifrån ett fysiskt och socialt perspektiv gällande lärmiljön. Den fysiska och sociala lärmiljön påverkar hela tiden varandra. För att barn, professionella och vårdnadshavare ska trivas på daghemmet krävs att både den fysiska och sociala lärmiljön är fungerande. Resultaten vi kommit fram till betonar delaktighet, trygghet, attityder och relationer i den sociala lärmiljön. Gällande den fysiska lärmiljön är säkerhet, organisering och variation viktigt. Barnen utvecklas och lär sig genom att utforska den fysiska lärmiljön och lärmiljön bör därför vara uppbyggd ur ett barns perspektiv. Att barnen får vara med och utveckla verksamheten främjar barnens delaktighet. Att barnen får vara delaktiga främjar bland annat deras kommunikationsförmåga och samarbetsförmåga. Att vistas utomhus är viktigt eftersom det ger barnen variation och barnen får utöva mer fysiska aktiviteter. Vi vill genom detta arbete sprida kunskap till alla professionella om den fysiska och sociala lärmiljön inom småbarnspedagogiken.

Nyckelord:

småbarnspedagogik, fysisk lärmiljö, social lärmiljö, socionom inom småbarnspedagogik, barn i åldern 1–5 år

Degree Thesis

Erica Lindell & Nea Westerback

The learning environment within early childhood education affects children – An analysis from a physical and social perspective. A literature study.

Arcada University of Applied Sciences: Social work, 2024.

Identification numbers:

9352, 9353

Commissioned by:

Arcada University of Applied Sciences

Abstract:

This thesis focuses on the learning environment in early childhood education from both a physical and social perspective. The research questions in this study are: "What does an optimal learning environment look like for children in early childhood education?" and "How does the learning environment affect children from a physical and social perspective?" To address these questions, we conducted a general literature review where we analyzed 10 articles. Our criteria included that the articles must be peer-reviewed, in Finnish, Swedish, or English, and published between the years 2010 and 2023. In the theoretical framework, we discuss the concepts of learning environment and participation, considering both physical and social perspectives. The physical and social learning environments constantly influence each other. For children, professionals, and caregivers to thrive in day-care, both the physical and social learning environments need to be functional. The results emphasize participation, safety, attitudes, and relationships in the social learning environment. Regarding the physical learning environment, safety, organization, and variation are important factors. Children develop and learn by exploring the physical learning environment, which should therefore be designed from a child's perspective. Involving children in developing activities promotes their participation, which in turn enhances their communication and cooperation skills. Outdoor activities are essential as they provide children with variety and opportunities for more physical activities. We aim to disseminate knowledge to all professionals about the physical and social learning environment in early childhood education through this work.

Keywords:

Early Childhood Education, physical Learning Environment, social Learning Environment, social worker in Early Childhood Education, children aged 1-5 years

Innehåll

INNEHÅLL	4
1 INLEDNING	4
1.1 LÄRMILJÖ	4
1.2 MILJÖNS PÅVERKAN	5
2 BAKGRUND	5
2.1 STYRDOKUMENT	5
2.2 LAG INOM SMÅBARNSPEDAGOGIKEN	7
2.3 FN:S KONVENTION	8
3 TIDIGARE FORSKNING	8
4 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING	11
5 TEORETISK REFERENS RAM	12
5.1 DELAKTIGHET	12
5.2 LÄRMILJÖ	13
6 METOD	15
6.1 ALLMÄN LITTERATURSTUDIE	15
6.2 DATAINSAMLING	16
6.3 URVALSKRITERIER	16
6.4 ANALYSMETOD	17
6.4.1 <i>Innehållsanalys</i>	17
6.4.2 <i>Bilaga 1: Sökord, databaser och antal träffar</i>	18
6.4.3 <i>Bilaga 2: Valda artiklar</i>	18
6.5 ETISKA ASPEKTER	19
7 RESULTAT	20
7.1 OPTIMAL LÄRMILJÖ	20
7.1.1 <i>Fysisk lärmiljö</i>	22
7.1.2 <i>Social lärmiljö</i>	27
7.2 LÄRMILJÖNS PÅVERKAN PÅ BARNEN	29
8 DISKUSSION	30
8.1 RESULTATDISKUSSION	30
8.2 METODDISKUSSION	32
8.2.1 <i>Hinder under processen</i>	32
8.3 ANVÄNDBARHET OCH FÖRSLAG TILL FORTSATT FORSKNING	33
9 KÄLLOR	34
10 INFORMATION OM DE VALDA ARTIKLARNA	37

1 Inledning

Denna litteraturstudie kommer att handla om lärmiljön inom småbarnspedagogiken med fokus på ett fysiskt och socialt perspektiv. Lärmiljön utgör en väsentlig faktor för bland annat barnens lärande, utveckling, trivsel och sociala relationer. Det är viktigt att de professionella inom småbarnspedagogiken är medvetna om vikten av en bra lärmiljö, hur man kan uppnå en optimal lärmiljö och hur stor påverkan den har på barnen. Då vi pratar om professionella, vuxna eller personal syftar vi på socionomer och lärare inom småbarnspedagogik.

1.1 Lärmiljö

Lärmiljön inom småbarnspedagogiken är något som påverkar barnets utveckling och lärande. Ett barn ska ha rätt till en trygg, säker och mångsidig miljö var barnet får växa och utvecklas. Lärmiljön bör vara uppbyggd och utvecklad tillsammans med barnen. Målen inom småbarnspedagogiken ska kunna uppfyllas i lärmiljön. En bra lärmiljö för barn är ergonomisk, mångsidig, trivsamt och säker. Barnet ska ha möjlighet att kunna utveckla sina färdigheter i miljön, både de psykiska, fysiska och sociala. Natur och områden runt om räknas också som barnens lärmiljö och omväxling är en förutsättning för utveckling. (Opetushallitus, 2023)

Den fysiska lärmiljön påverkar allt som sker på ett daghem. Olika rum med en viss typ av möbler och inredning uppmuntrar en viss typ av aktivitet. En hemlik och trivsamt stil på daghemmet skapar trygghet. Olika rum på daghem innebär i de flesta fall olika rutiner. Exempel på detta är att man i hallen klär på och av sig ytterkläderna, i vilorummet sover och i lekrummet har möjlighet till olika lekar. För både barnens, föräldrarnas och personalens bästa finns det ofta ett schema som följs på daghem. Ofta görs sakerna på schemat alltid i samma utrymme, exempelvis att man alltid har samling i ett visst rum och har vilan på samma ställe dagligen för att skapa rutiner. (Markström, 2007, 61–71)

1.2 Miljöns påverkan

Att börja på daghem är en stor förändring och utmaning för ett barn. Planeringen av verksamheten och miljön har en stor påverkan på hur barnet kommer att trivas på daghemmet. Det är så gott som omöjligt att skapa ett utrymme och en verksamhet som skulle vara optimal för alla unika individer. Lärmiljön kan inte vara perfekt för alla unika individer och funktionsvariationer, men om lärmiljön är lämplig för 90–95% av barnen är man på god väg. (Edfelt, 2019, 21).

Olika platser och utrymmen kan vara utmanande för olika barn. Ett exempel på en plats som kan vara en utmaning för ett barn på daghem är matsalen. Matsalen är en plats var ljudnivån blir hög och mycket händer runtomkring en. Beroende på daghem och hur utrymmena ser ut så kan just exempelvis matsalen upplevas som en ansträngande plats och situation. För de yngsta barnen kan det vara krävande att ta sig till matsalen och därför har vissa daghem valt att ta ordna lunchen i andra rum var det får möjlighet till en lugnare lunch. Där får barnen äta i lugn och ro på ett ställe var ljudnivån är lägre. Man får alltså som professionell vara flexibel och anpassa sig för barnens trivsel och utveckling. (Edelfelt, 2019, 22)

2 Bakgrund

Småbarnspedagogiken följer styrdokument och lag. Dessa finns till som riktlinjer för de professionella att utgå ifrån och bör följas. All småbarnspedagogisk verksamhet ska utgå ifrån lag och styrdokument som grund i verksamheten.

2.1 Styrdokument

Inom småbarnspedagogiken finns det ett styrdokument, *Grunderna för planen för småbarnspedagogik* som styr hur verksamheten på daghem bör byggas upp. Vad man behöver ta i beaktande vid planering av verksamhet finns nedskrivet i styrdokumentet. Alla kommuner, samkommuner och den privata sektorn är tvungna att följa detta styrdokument. Orsaken till att vi har ett styrdokument är för att säkerställa att barnen ska få så lika förutsättningar som möjligt. Styrdokumentet finns också till för att barn som

behöver individuellt stöd ska ha tillgång till det specifika stödet som behövs. (Utbildningsstyrelsen, 2022)

Småbarnspedagogiken värdesätter en hälsosam, trygg och fysiskt aktiv livsstil. Barnen ska ha tillgång till aktiviteter både inomhus och utomhus. Det är viktigt att undvika långvarigt stillasittande. Barnen har också rätt till att få en lugn stund under dagen, detta kan exempelvis vara i form av vila, att läsa böcker eller lyssna på en saga. När man utvecklar verksamheten är det också viktigt att tänka på personalens behov. Det ska vara en stressfri miljö för både barnen och personalen. En tydlig och målinriktad planering främjar välmående på daghemmet för både barn och personal. (Utbildningsstyrelsen, 2022)

Styrdokumentet och lagen betonar vikten av en lärmiljö som är utvecklande, hälsosam, trygg och som främjar lärandet. Det som ingår i lärmiljön är platsen, lokalen, gemenskapen samt vilka metoder och redskap som används på daghemmet. Hit hör även digitala verktyg som bör användas på ett målmedvetet sätt. Till lärmiljön hör även de tillbehör som stöder barnets lärande, utveckling och kommunikationsförmågor. Lärmiljön innefattar de fysiska, psykiska och sociala dimensionerna. (Utbildningsstyrelsen, 2022)

Utrymmena som finns i lärmiljön på daghemmet bör vara ekologiska, ergonomiska, tillgängliga och trivsamma. Man bör tänka på belysning, akustik samt luftkvalitet. Utrymmen bör vara prydliga, trygga och rena. Ifall något barn har ett individuellt behov av stöd på grund av exempelvis en funktionsnedsättning så ska stöd kunna erbjudas i lärmiljön. Gården, naturen, lekparken och andra utrymmen som finns runt om hör också till lärmiljön. Dessa miljöer erbjuder mångsidig möjlighet till olika lekar, aktiviteter, leksaker, material, upplevelser, naturupplevelser och utveckling. Andra platser som berikar barnens lärmiljö är besök till olika platser såsom bibliotek, teater och museum. (Utbildningsstyrelsen, 2022)

Lärmiljön ska formars vid behov och man ska utforma den tillsammans med barnen. Lärmiljön ska stöda barnens naturliga nyfikenhet och få dem att vilja lära sig mer. Den ska uppmuntra barnen till att vara kreativa samt uppmuntra till utförande av fysiska

aktiviteter. Lärmiljön ska få barnen att använda sig av hela sin kropp och alla sina sinnen. Miljön ska även aktivera dem med mångsidig sysselsättning och stunder var de kan slappna av och ta det lugnt. Lärmiljön ska erbjuda sociala relationer och färdigheter, kommunikationer i grupper av olika storlekar och stöda barnens självkänsla. Barnen skall bli uppmuntrade att vara aktiva, ställa frågor och få svar på de frågor det ställer. (Utbildningsstyrelsen, 2022)

Styrdokumentet sätter en stor tyngd på ordet trygghet. Daghemmet ska vara en trygg plats för både barnen och personalen. För att miljön ska bli en trygg plats krävs det respekt och gemensamt ansvar. Det ska vara tryggt att visa sina känslor samt finnas möjlighet att få stöd och hjälp när det känns svårt att hantera dem. Det ska vara jämställdhet mellan könen och alla ska behandlas lika. (Utbildningsstyrelsen, 2022)

2.2 Lag inom småbarnspedagogiken

Syftet med lagen om småbarnspedagogik (540/2018) §3 är att främja barnens hälsa och utveckling samt stöda barnet i deras lärande och i lärmiljön de befinner sig i. Barnet ska ha tillgång till en mångsidig pedagogisk verksamhet var de har tillgång till bland annat konst, musik och rörelse. Miljön ska vara utmanande, lärorik och en trygg plats för barnen. Lärmiljön bör vara utformad så att de professionella kan identifiera och stöda barnens individuella behov. I det stora hela är syftet med lagen att trygga och stöda barnen i deras vardag på daghemmet.

Lagen om småbarnspedagogik (540/2018) §10 handlar om den småbarnspedagogiska miljön. Den paragrafen betonar att barnen inte ska bli utsatta för mobbning eller andra trakasserier på daghemmet.

Lagen om småbarnspedagogik (540/2018) §20 tar upp vikten av delaktighet. Med delaktighet syftar man på att barnet och föräldrarna eller andra vårdnadshavare ska ha möjlighet att påverka planeringen, genomförandet och utvärderingen inom den småbarnspedagogiska verksamheten. Det ska finnas regelbundna tillfällen för barnen, föräldrarna eller

andra vårdnadshavare var de kan delta i utvärdering och planering av småbarnspedagogiken.

Lagen om småbarnspedagogik (540/2018) §23 tar upp den individuella planen. Varje barn ska få en individuell plan, syftet med den individuella planen är att den ska stöda barnets utveckling, lärande och välbefinnandet på daghemmet. Det ska också framkomma ifall individen behöver stödåtgärder och hur man ska gå till väga för att stöda barnet. Den individuella planen och bedömningen av behovet av stöd ska göras åtminstone en gång per år.

2.3 FN:s konvention

FN konventionen om barnens rättigheter handlar om bestämmelser om mänskliga rättigheter för barn. 196 länder har skrivit under detta och dessa länder har genom att skriva under visat att de står för mänskliga rättigheter, frihet, fred och rättvisa. Som barn räknas i denna konvention varje individ som är under 18 år gammal. FN konventionen betonar att familjer ska skyddas, barn har rätt att växa upp i en omgivning av trygghet, förståelse och kärlek, barn har rätt till att någon tar hand om dem och barnen ska få hjälp och stöd i sin uppväxt. Alla barn är lika värda och ska respekteras samt behandlas lika oavsett ursprung, religion, kön eller hudfärg bland annat. Barnets bästa bör alltid vara i fokus och barn har rätt att uttrycka sig. (Unicef, 2023)

3 Tidigare forskning

Hjärnan utvecklas mycket som barn och lärmiljön utgör en väsentlig del av utvecklingen hos barn. Lärmiljön bör vara skapad för att främja det sociokulturella för barnet. Lärmiljön ska utgöra möjligheter för barn att lära sig nya kompetenser, både socialt, emotionellt och akademiskt. Utveckling och lärande främjas hos barnet av möjligheter att vara både utomhus, inomhus samt att få uppleva variation i omgivningen. (Jechura et al., 2016)

En viktig uppgift för de professionella inom småbarnspedagogiken är att få barnen delaktiga i lärmiljön. Ett barns förmåga till att kunna vara delaktig i sammanhang och ta initiativ behöver utvecklas, och därför bör småbarnspedagogiken erbjuda denna möjlighet. För att barnen ska kunna uppleva sig vara delaktig krävs en trygg miljö runtom. Barnen behöver känna att man lyssnar på dem och att deras åsikt spelar roll. (Venninen et al. 2014)

För att skapa en känsla av trygghet för barnen inom småbarnspedagogiken är det bra att föräldrarna skulle vara engagerade i barnets vardag på daghemmet. Att föräldrarna är engagerade är till fördel för barnets lärande och trivsel. Samarbete med familjer är något man strävar efter inom småbarnspedagogiken och är bra för lärmiljön. De professionella behöver tänka på och planera hur de ska bygga upp en kontakt med familjerna och det är viktigt med kommunikation med familjen med tanke på barnets trivsel och lärande. (Jones, 2020)

För att skapa en trygg lärmiljö åt barnen så behöver man tänka på olika aspekter. Till exempel på byggnaden, platsen, möbler, ljuset, ljudnivån och inredningen. I stora drag kan man dela in lärmiljön i två kategorier, den synliga lärmiljön och den osynliga lärmiljön. Till den synliga lärmiljön ingår arkitekturen, möbler, leksaker, terrängen och annat material som finns i omgivningen. Den osynliga lärmiljön innefattar personalens attityd, fysiska aktiviteter, lärande och andra organisatoriska aspekter. (Svanbäck-Laaksonen, 2022)

Lärmiljön har en stor påverkan på barnen men också på personalen inom småbarnspedagogiken. Om lärmiljön är dålig konstruerad, dvs. exempelvis om ljudnivån blir alldeles för hög, belysningen är dålig, för många människor i ett och samma utrymme så kan det påverka både barn och personal negativt. Om personalen inte trivs på sin arbetsplats kan det påverka barnens välmående och lärande på ett negativt sätt. Därför är en trivsamt lärmiljö så viktig både för barnen och personalen. Det kan vara viktigt att tänka på hur man bygger upp ett rum och vilken effekt den har på människorna i rummet. Exempelvis ett fönster ger möjligheten att se ut på miljön som finns runtomkring en, men för att det ska gynna ett barn krävs det att fönstret är på en sådan nivå så att barnet kan se ut.

Bokhyllor, mattor och konstverk kan få ett rum att bli mer hemtrevligt. (Matthews & Lippman, 2019)

Hur lärmiljön ser ut påverkar hur barnen reagerar och agerar i olika situationer och miljöer. Exempelvis ett rum med många stolar kan leda till att barnet vill sätta sig ner en stund. Om man gör en viss aktivitet i ett specifikt rum så kan det påverka hur barnen reagerar och agerar i det rummet. En gymnastiksal kan leda till att barnen springer runt och går upp i varv medan ett mindre rum var barnen brukar pussla eller läsa kan få dem i en mer lugn sinnesstämning. Samma miljö kan upplevas på olika sätt beroende på individen och dess tidigare erfarenheter. Exempelvis är ett träd på gården så mycket mer än ett träd för ett barn. Trädet kan få barnet att vilja klättra beroende på barnets tidigare erfarenheter och förmåga att kunna analysera situationen. För att ett barn ska få idén att klättra måste barnet kunna analysera trädet, hur grenarna ser ut, tjockleken på grenarna samt hur högt det är till grenarna. Barnet behöver också kunna analysera sin egen förmåga och sin kropp. Kroppslängden, avståndet, styrkan och modet till att klättra i trädet har en påverkan på barnets agerande. Barnen utnyttjar vad miljön har att erbjuda vilket är lärorikt, påverkar och utvecklar barnet. Barnen lär sig på egen hand ifrån sin lärmiljö när det väljer att aktivt interagera med sin omgivning. (Svanbäck-Laaksonen, 2022)

Enligt flera studier så stämmer det att barn utför en högre nivå av fysisk aktivitet på daghemmet än på fritiden. I lekar med andra barn är den fysiska aktivitetsnivån högre än om barnet skulle leka självständigt. Det anses också vara viktigt att personalen deltar i barnens fysiska aktiviteter för att stärka gemenskapen och delaktigheten på daghemmet. För att barn ska kunna röra på sig krävs det grundläggande motoriska färdigheter (GMF). GMF kan delas in i tre kategorier: hanteringsfärdigheter, balans och rörelse. GMF är väsentligt för att barnen ska kunna klara av de dagliga aktiviteterna. Alla spädbarn går igenom processen av att lära sig få kontroll över sin muskulatur och att kunna balansera sin kropp, till exempel när tyngden flyttar från den ena foten till den andra. Balansfärdigheter kan delas in i två kategorier: statiska balansfärdigheter och dynamiska balansfärdigheter. Till statiska balansfärdigheter ingår att sträcka, vrida och böja sig, det vill säga rörelser man kan göra på ett ställe. De dynamiska balansfärdigheterna är till

exempel förmågan att stiga över ett föremål och att stiga upp, det vill säga att kunna kontrollera kroppens tyngd och hur den fördelar sig. (Svanbäck-Laaksonen, 2022)

Hur ett barn rör sig i ett rum beror på individens utveckling, barnets grundläggande motoriska färdigheter samt personliga erfarenheter. Med erfarenheter menar man faktorer i miljön som påverkar beteendemönster och lärandeprocessen. En bra lärmiljö ska ha GMF i tankarna när det kommer till att bygga upp utrymmena och olika aktiviteter på daghemmet. Ett litet barn som kommer till daghemmet kan möjligtvis inte gå medan andra barn kan klättra. Det är viktigt att tänka på hur utrymmet ser ut från olika synvinklar, erfarenheter, kunskaper och hur lärmiljön stöder GMF. Barn ska ha möjlighet att upptäcka sin lärmiljö, redskap och material på ett kreativt och lekfullt sätt. (Svanbäck-Laaksonen, 2022)

4 Syfte och frågeställning

Syftet med denna studie är att få en bredare förståelse över lärmiljöns påverkan på barnen inom småbarnspedagogiken och att få fram hur man kan förverkliga en optimal lärmiljö för barnen. Vi är specifikt intresserade av hur den fysiska och sociala lärmiljön påverkar barnen. Våra forskningsfrågor är följande:

1. Hur ser en optimal lärmiljö ut för barnen inom småbarnspedagogiken?
2. Hur påverkar lärmiljön barnen ur ett fysiskt och socialt perspektiv?

Vi strävar efter att hitta relevant fakta som svarar på dessa forskningsfrågor. Resultatet vi önskar att uppnå med denna studie är att kunna beskriva en optimal lärmiljö åt barnen ur ett fysiskt och socialt perspektiv. Vi vill kunna förmedla information om hur barnet påverkas av lärmiljön inom småbarnspedagogik, exempelvis med tanke på barnets lärande, välmående och trivsel.

Det finns många olika faktorer som påverkar barnets lärmiljö såsom platsen man befinner sig på, utrymmen inomhus, relationer inom småbarnspedagogiken, vilka metoder verksamheten använder och i vilken grad barnen får vara delaktiga i verksamheten. Vi

vill genom detta arbete kunna sammanställa dessa faktorer, få mer information om hur dessa olika faktorer samverkar i lärmiljön och påverkar ett barn.

5 Teoretisk referensram

I den teoretiska referensramen kommer vi ta upp delaktighet och lärmiljö. Delaktigheten är en väsentlig faktor i den sociala lärmiljön och i stycket lärmiljö tar vi upp trygghet inom småbarnspedagogiken och mer om den fysiska lärmiljön. Allt detta är en förutsättning för barns välbefinnande och utveckling inom småbarnspedagogiken.

5.1 Delaktighet

Inom småbarnspedagogiken innebär begreppet delaktighet att barnen ska få vara med och påverka verksamheten. I grunderna för planen för småbarnspedagogik som tidigare nämndes, har det lagts mycket vikt vid just barnens delaktighet i verksamheten. Utgångspunkten i daghemmets verksamhet borde vara barnens intressen. Det att barnen får ha åsikter, ge önskemål och påverka hur verksamheten ska se ut leder till att personalen kan se arbetssätt och metoder ur nya perspektiv. Barnen ska få vara aktiva aktörer samt få känna sig som medlemmar i gruppen. De ska vara tillåtet och uppmuntras att framföra egna tankar och åsikter och dessa bör höras och respekteras. Barnen behöver få känna sig förstådda och accepterade på daghemmet. (Opetushallitus, 2023)

Delaktighet för barn handlar inte om att de ska få bestämma och ha samma ansvar som de vuxna, utan om att vara med i en gemenskap och få sina röster hörda. I gemenskap får barnen vara inkluderade och på så sätt lära sig att visa respekt och att lyssna. För att delaktigheten faktiskt ska fungera så ska barnens åsikter och uttryck tas i beaktande och i viss mån få påverka verksamheten. Alla barn ska ha rätt till att vara lika delaktiga i verksamheten. Detta kan vara en utmaning för de professionella eftersom det är lätt att de mest högljudda barnens åsikter är de som hörs. Det är också en utmaning att få de yngre barnens önskemål i beaktande, eftersom yngre barn som inte kan prata uttrycker sig med kroppen. Då behöver personalen vara uppmärksamma och försöka förstå barnet. Gemenskap för barnen handlar om att få påverka verksamheten med de egna

åsikterna och att få göra saker tillsammans. Delaktighet inom småbarnspedagogik kräver mycket av de vuxna. De vuxna är alltid i en maktposition och där måste var och en själv se över sin position i förhållande till barnen. (Johannesen et al., 2009, 28-44)

Barns delaktighet är en rättighet och har inom småbarnspedagogik blivit mer uppmärksammat nu än tidigare. Delaktigheten inom småbarnspedagogik är en fördel för både barnen själva och för personalen. Det är rekommenderat att barn redan från en tidig ålder ska få vara delaktiga och öva på de färdigheterna som delaktigheten innebär, bland annat de sociokognitiva färdigheterna. Möjligheten till delaktighet innebär att barnet får ta plats och uttrycka sig. Delaktigheten inom småbarnspedagogiken kan synas i små skeden i vardagen, exempelvis då det gäller vem barnet vill leka med. Delaktighet för barnen främjar deras välmående och fungerar som bäst då det finns möjlighet att få vara delaktig varje dag gällande små vardagliga saker och tillsammans skapa rutiner. (Correia et al., 2021)

Småbarnspedagogiken utvecklas hela tiden och med tiden har fokus alltmer blivit på barnens delaktighet. Idag är delaktigheten ett av de viktigaste fokuserna inom småbarnspedagogiken. Professionella har fått vara flexibla och börja uppmuntra barnens delaktighet mer. Barnet ska ses som en aktiv aktör som har möjlighet att påverka både sitt eget liv och sin omgivning. Barnen har rätt att uttrycka sig på sitt eget sätt samt att bli förstådda och hörda på det sätt de uttrycker sig på. Delaktighet är en förmåga som barn behöver lära sig, denna förmåga kräver att barn förstår sociala samspel och relationer. Genom delaktighet i småbarnspedagogiken utvecklar barnet förståelse för hur gemenskap fungerar, konsekvenser, kunskap om deras rättigheter samt ansvarstagande. Delaktigheten främjar bland annat barnets lärande, kreativitet och handlingskraft. Förutom detta lär barnen sig att samarbeta, kommunicera och jobba i grupp genom delaktighet i verksamheten. (Brinck et al., 2022)

5.2 Lärmiljö

Lärmiljön inom småbarnspedagogiken har en påverkan på barnens välmående och utveckling. En viktig faktor inom barns lärmiljö är trygghet. Både föräldrar, barn och

professionella bör känna trygghet på daghemmet. Som tidigare nämnt kan trygghet syfta på platsen daghemmet befinner sig på, hur den fysiska miljön ser ut samt hur de professionella förhåller sig till barnen, föräldrar och sina kollegor. (Ortelbach et al., 2022)

Att gå från att vara hemma med sin familj till att börja på daghem är ett stort steg för ett barn. Denna process kan orsaka en hög stressnivå och känslomässiga avvikelser. Denna process är ofta även påfrestande för föräldrarna. Föräldrarna behöver kunna känna sig trygga i processen och daghemmet. De professionella har här en viktig roll i skapandet av trygghet och tillit åt barnen och föräldrarna, det innebär att finnas där för dem och stöda dem i deras tankar och känslor. De professionella behöver kunna tolka hur barnen uttrycker sig och veta vad deras behov är. Bortsett från relationen till föräldrarna kan barnen fästa sig vid de som jobbar på daghem och förhoppningsvis se dem som en trygg person i deras vardag. (Ortelbach et al., 2022)

Det kan kännas otryggt för ett barn att komma till ett helt nytt främmande ställe. Därför är den fysiska lärmiljön en viktig faktor för barnen, helst ska daghemmet kännas som en hemlik plats var barnen får upptäcka och känna sig trygga i vardagen. Det är viktigt att personalen tar emot barnet och föräldrarna med öppenhet, förståelse och vänlighet. Det krävs även att det finns en öppen dialog mellan personalen och föräldrarna så att föräldrarna är medvetna om hur barnet är på daghemmet, och personalen vet hur barnet hemma känner inför att komma till daghemmet på morgonen. (Svenska Yle, 2019)

Barn har ett behov av att knyta an sig till en vuxen individ eftersom de inte kan ta hand om sig själva. Detta kräver av personalen att ta emot barnen på bästa möjliga sätt för att kunna skapa gemenskap och trygghet på daghemmet. Under en dag växlar trygghetskänslan hos barnet. Barnet kan i ena stunden leka och vara glad och i nästa stund bli orolig och behöva en vuxen nära. När barnet upplever negativa känslor slår anknytningsystemet på och de försöker söka trygghet från en vuxen individ som barnet kan knyta an sig till. (Edfelt, 2019, 36–37)

I den fysiska lärmiljön ingår allt material, leksaker, hur organiserat utrymmena är samt ljud- och ljus nivån i rummet. När ett barn utforskar sin fysiska lärmiljö lär sig barnet

hur den fysiska lärmiljön kan vara till nytta för barnet. Utrymmen som är organiserade och lugna kan få barnen att modigt våga utforska sin lärmiljö. Därav är det viktigt att tänka på hur den fysiska lärmiljön påverkar barnen och hur miljön får dem att agera i ett visst utrymme. Den fysiska lärmiljön har en stor påverkan på barnets deltagande i verksamheten, i den sociala utvecklingen och påverkar hur bra barnen lär sig. (Nyabando & Evanshen, 2021)

6 Metod

Vi har valt att skriva en allmän litteraturstudie. Vi valde att skriva en allmän litteraturstudie eftersom den metoden var passlig för att få svar på våra forskningsfrågor och passade vårt syfte. Vi får svar på forskningsfrågorna genom att söka vetenskapliga artiklar, vilket innebär att en litteraturstudie är en passande metod.

I metodkapitlet kommer vi ta upp hurdana avgränsningar vi har valt att göra. Vi kommer även ta upp hur vi har valt att samla in vår information och vilken analysmetod vi har valt att använda. I slutet av metodkapitlet kommer vi ta upp etiska aspekter. Detta arbete är skrivet av två skribenter och de olika delarna i arbetet har skrivits både individuellt och gemensamt. Allt som är skrivet har diskuterats och setts igenom av båda skribenterna.

Vi har arbetat enligt hur man gör en allmän litteraturstudie vilket tas upp i följande kapitel. Detta arbete har gjorts genom en problemformulering, formulering av forskningsfrågor, val av metod, litteratur och vetenskapliga artiklar som sedan kritiskt granskats, diskussion av resultat samt sammanfattning av information.

6.1 Allmän litteraturstudie

I en litteraturstudie sammanställer man fakta från tidigare forskning och studier. Processen innefattar att söka relevant information, granska den noggrant och sammanställa materialet från olika trovärdiga källor för att besvara forskningsfrågorna. Som källor i en litteraturstudie används aktuella forskning, vetenskapliga artiklar och litteratur. Forskaren kan inte ha med allt i litteraturstudien så det gäller att välja information som

är relevant, tillförlitlig och svarar på forskningsfrågorna. Kortfattat går processen då man gör en litteraturstudie ut på följande sätt:

- Förklara varför man gör studien, varför är ämnet viktigt och aktuellt? (Problemformulering)
- Formulera forskningsfrågor
- Göra upp en tidtabell och plan för studien
- Bestämna vilken strategi man använder för att söka information och bestämma sökord
- Kritiskt granska information man tar med
- Diskutera resultaten man får samt analysera dem
- Dra slutsatser baserat på resultaten och sammanställa information

(Forsberg & Wengström, 2003, 29–31)

6.2 Datainsamling

Inom denna litteraturstudie har vi främst använt oss av vetenskapliga artiklar från olika databaser. De databaser vi har använt oss av är Academic Search Elite (EBSCO) och SAGE. Vi har också exkluderat en del vetenskapliga databaser som inte gav oss det resultatet vi letar efter. För att hitta väsentliga vetenskapliga artiklar för arbetet har vi använt oss av specifika sökord. Sökorden vi har använt är uppskrivna i “bilaga 1: sökord, databaser och antal träffar”, genom att använda oss dessa sökord har vi fått upp många artiklar som är relevanta för ämnet och svarar på forskningsfrågorna. Genom att sätta upp urvalskriterier avgränsar vi sökresultaten.

6.3 Urvalskriterier

För att få svar på forskningsfrågorna behöver man veta vad man ska söka om. I detta stycke tar vi upp vad vi har inkluderat och vad vi har exkluderat för vetenskapliga artiklar.

Tabell 1: Inklusions- och exklusionskriterier

Inklusionskriterier	Exklusionskriterier
Artiklar som är Peer reviewed	Artiklar som inte är Peer reviewed
Artiklar som är vetenskapliga	Artiklar som inte är vetenskapliga
Artiklar som är skrivna från 2010–2023	Artiklar som är skrivna tidigare än 2010
Artiklar som hittas på en pålitlig databas	Artiklar som inte finns på en pålitlig databas
Artiklar som är skrivna på svenska, finska eller engelska	Artiklar som är skrivna på ett annat språk än svenska, finska eller engelska
Artiklar som handlar om småbarnspedagogik	Artiklar som inte handlar om småbarnspedagogik
Artiklar som innehåller relevant information och ger oss fakta gällande våra forskningsfrågor och syfte	Artiklar som inte är relevanta eller stöder forskningsfrågorna och syfte
Artiklar som innehåller något utav dessa ämnen: Fysisk lärmiljö, social lärmiljö, delaktighet eller trygghet inom småbarnspedagogik	Artiklar som inte har nått utav dessa ämnen: fysisk lärmiljö, social lärmiljö, delaktighet eller trygghet inom småbarnspedagogik

6.4 Analyismetod

Syftet med vetenskapligt analysarbete är att kunna dela upp sitt arbete i mindre delar och analysera dem enskilt. Efter man har analyserat de enskilda delarna så ska det vara möjligt att sätta ihop dem till en helhet. (Forsberg & Wengström, 2015 s.152)

Alla vetenskapliga artiklar som är med i denna litteraturstudie finns också med i två tabeller som sammanfattar de väsentliga delarna inom artikeln, “bilaga 1: sökord, databaser och antal träffar” och “bilaga 2: valda artiklar”. Genom att skapa en översikt över de vetenskapliga artiklarna får man en bredare insyn över artiklarna. De vetenskapliga artiklarna som vi har valt är relevanta och besvara syfte samt frågeställningarna. Vi har valt att använda oss av innehållsanalys som metod för vårt arbete.

6.4.1 Innehållsanalys

I denna litteraturstudie används innehållsanalys. Innehållsanalys innebär att systematisera och klassificera material man använder sig av. Genom att arbeta med

innehållsanalys är det lättare att hitta ett tema och mönster bland materialen. (Forsberg & Wengström, 2003, 146–147)

Innehållsanalys kan utföras på olika sätt. Enligt Forsberg & Wengström (2015) kan man utföra innehållsanalys på ett enkelt sätt med hjälp av fem steg. Steg ett är att läsa och bekanta sig med sitt material, gå igenom materialet flera gånger och analysera vad det är man läser. Steg två är att få en förståelse över vad texten handlar om och kunna hitta ett mönster, vad texterna har gemensamt och bilda några ord utgående ifrån texten, exempelvis “lärmiljö”, “sömn” och “stress”. Steg tre är att kategorisera dessa ord i grupper t.ex. “social lärmiljö” och “fysisk lärmiljö”, det vill säga att få orden in i större kategorier. Steg fyra är att försöka hitta ett mönster bland dessa kategorier, bildar kategorierna ett enda tema eller behöver man sammanfatta dem i flera teman? Steg fem är att diskutera och tolka resultatet. (Forsberg & Wengström, 2015 s.153)

För att få fram temat och mönstret bland de valda vetenskapliga artiklarna så valde vi att göra upp två tabeller. Genom dessa tabeller är det enkelt att se ett tema och mönster som vi har valt för att kunna besvara på forskningsfrågorna. Under processen av sökandet och hittande av artiklarna så skriver man ner en kort sammanfattning som sedan läggs in i tabellerna. Det är viktigt att alla artiklar följer kriterierna samt att artiklarna innehåller relevant fakta. (Friberg, 2012, 133–135)

6.4.2 Bilaga 1: Sökord, databaser och antal träffar

Första tabellen tar upp vilken databas vi har använt oss av, vilka sökord, när vi har hittat artikeln, författaren, titel samt antal träffar. Genom denna tabell får vi veta vilken databas samt vilka sökord vi har använt oss av. Genom tabellen kan vi även se hur många träffar vi lyckas få beroende på vilka sökord vi använder oss av och hur många artiklar vi väljer med vilka sökord.

6.4.3 Bilaga 2: Valda artiklar

Andra tabellen är en kort sammanfattning som innehåller metod, syfte och resultat gällande de valda vetenskapliga artiklarna. Här kan vi analysera likheter och olikheter

mellan artiklarna vi har använt oss av och analysera resultatet. Vi kan se om vi med hjälp av olika artiklar kommer fram till samma resultat eller ifall resultaten skiljer sig ifrån varandra.

6.5 Etiska aspekter

Då man gör en forskning i Finland finns det etiska principer man ska följa. Rättigheter som nämns i Finlands grundlag ska respekteras. Grundlagen framför även den vetenskapliga friheten och att de personer som är delaktiga i forskningen ska skyddas. Man bör respektera självbestämmanderätten, samtycke och människovärdet hos de som är delaktiga i forskningen. Då man utför en forskning har man som forskare ett ansvar att respektera naturens mångfald samt kulturarv. Forskningen får aldrig innebära skador eller risker för någon. Det är forskaren själv som är ansvarig för forskningens etik, hur den uppfylls och vad man gör om något går fel. (Forskningsetiska delegationen, 2019)

Då man gör en forskning är det viktigt att se till att de studier och artiklar man samlar fakta ifrån är etiskt gjorda. Plagiat är förbjudet och information får inte stjälas. Det är viktigt att forskaren i arbetet uppger alla källor som har använts med fullständiga källhänvisningar. Information får aldrig förvrängas, då resultaten presenteras ska all information finnas med, forskaren bör vara objektiv och egna åsikter får inte synas i resultaten. (Forsberg & Wengström, 2003)

Att som forskare ta hänsyn till forskningsetiska aspekter innebär att forskningen ska innehålla tillförlitlig och väsentlig kunskap inom området. Som individ har man rätt att ställa krav på en forskning, som exempelvis att forskningen är trovärdig och har en hög kvalitet. Då en forskning görs ska etiken alltid ses över, detta gäller både större och mindre arbeten. I resultaten får aldrig en enskild individ identifieras, utan forskningen ska vara objektiv och förlita sig på flera olika källor. (Patel & Davidson, 2019, 83–85)

I just detta arbete behöver vi ta i beaktande etiska aspekter såsom att informationen vi får fram oss av är korrekt och att forskningen är gjord på ett etiskt sätt. Våra resultat måste basera sig på forskning som är aktuell. Etiskt sett behöver vi i detta arbete också

tänka på att få fram både barns, föräldrars och professionellas synvinklar för att få en så bred förståelse av ämnet som möjligt.

7 Resultat

I detta kapitel kommer vi ta upp våra resultat med fokus på den sociala och fysiska lärmiljön, dessa resultat kommer besvara forskningsfrågorna, vilka är följande: “hur ser en optimal lärmiljö ut för barn inom småbarnspedagogiken?” och “hur påverkar miljön barnen inom småbarnspedagogiken?” Underrubrikerna för denna resultatdel är “optimal lärmiljö”, “fysisk lärmiljö”, “social lärmiljö” och “lärmiljöns påverkan på barnen”.

7.1 Optimal lärmiljö

Den sociala och fysiska lärmiljön inom småbarnspedagogiken påverkar bland annat barnets utveckling, lärande, trivsel samt hur vardagen på ett daghem ser ut. Lärmiljön bör vara uppmuntrande och uppbyggd för att främja önskad aktivitet. De professionellas inställning och arbetssätt påverkar barnen i hög grad. En optimal lärmiljö är flexibel, trygg och inkluderar alla unika individer. (Pinto et al., 2019)

Daghem kan se ut på många olika sätt. Alla daghem är unika men har samma grundprinciper som ska följas, exempelvis måste alla daghem följa styrdokumentet och lagen. Däremot kan daghem se olika ut inom de fysiska aspekterna. Det finns daghem som spenderar majoriteten av tiden utomhus, dessa daghem ligger oftast bredvid exempelvis en skog var barnen har möjlighet att utföra fysiska aktiviteter. De daghem som är mera vanliga i dagens samhälle är daghem var barnen spenderar sin tid både inomhus och utomhus. Det är inte barnet själv som väljer vilket daghem de ska gå i, utan det är vårdnadshavarna till barnet som väljer åt dem. Alla vårdnadshavare har olika synsätt på hur dant daghem just deras barn ska gå i. Vissa anser att det är viktigt att barnet ska få utöva fysiska aktiviteter och väljer då ett daghem som passar det önskemålet. Andra anser att vistas både inomhus och utomhus är viktigt för just deras barn. De faktorer som föräldrar anser påverka valet till daghem är bland annat storleken på daghemmet, platsen var

daghemmet ligger, trygghet och säkerhet samt personalen, deras attityd och hur välkomnande de är gentemot föräldrarna. (Specht et al., 2023)

När föräldrarna till sitt barn ska välja hurdan daghem barnet ska gå till lägger det också en viss fokus på hur insidan ser ut. Föräldrarna tenderar att välja daghem som har bra utrymmen. Utrymmen där barnen kan få utföra olika sorters lekar, det ska ha tillgång till ställen var de får vara mera aktiva och platser var det kan få koppla av och ta det lugnt. Hurdana färger har utrymmena, hur många barn är det i gruppen och hur hög är ljudnivån, hur är belysningen och om det finns fönster i byggnaden. Alla dessa faktorer tar föräldrarna i beaktande när de väljer daghem åt sitt barn. Enligt vetenskapliga artikeln som är skriven av Berris och Miller (2011) så fick det som svar från föräldrarna som deltog att de anser att lärmiljön har en stor påverkan på barnets utveckling. (Berris & Miller, 2011)

En nyligen skriven vetenskaplig artikel från Danmark tar upp problemet med obehörig personal inom småbarnspedagogiken och hur svårt det är att hålla kvar samma personal en längre tid. Detta har lett till att daghem har blivit tvungna att anställa personal som inte har någon utbildning inom småbarnspedagogik. Det har också gjort att daghemmets verksamhet har blivit instabil och av sämre kvalitet pedagogiskt sätt på grund av personalbrist. (Specht et al., 2023)

En faktor som har en stor inverkan på hur en optimal lärmiljö ser ut är personalens attityd till barnen, verksamheten och andra kollegor. En annan väsentlig faktor är hur många barn det är per grupp och hur många barn per vuxen. Dessa två faktorer kommer ha en stor påverkan på hur atmosfären och gemenskapen på daghemmet ser ut. Ifall det förekommer allt för många barn per grupp kan det leda till bråk om resurser och personalens uppmärksamhet. Det kan också leda till att ljudnivån stiger som i sin tur har en stor påverkan på både barnen och personalen. Genom att minska antalet barn per grupp så skulle den sociala lärmiljön att förbättras, ljudnivån skulle minska och det skulle leda till mindre bråk bland barnen. Det skulle också förbättra personalens arbetsmiljö och göra det enklare för dem att stöda och hjälpa varje individ. För att detta ska vara möjligt borde daghemmen anställa mer personal eller minska antalet barn per grupp. Som

Specht et al.(2023) tar upp så kan det vara svårt att få tag på utbildad personal och därav är detta mera önsketänkande än vad det är realistiskt. (Bodin och Renblad (2015)

En optimal lärmiljö från de professionellas perspektiv skulle innebära att all personal har en utbildning inom småbarnspedagogik, har bra attityd till sitt arbete och att det inte finns ett för stort antal barn per vuxen. Skapandet av en optimal lärmiljö kräver planering, överenskomna gemensamma värderingar och principer, bra arbetsmiljö både för professionella och barnen samt ett bra ledarskap. Det bör också finnas bra relationer mellan de professionella, barnen och föräldrarna. Verksamheten ska stöda barnens lärande, trivsel, säkerhet, relationer och sociala kunskaper. Olika aktiviteter såsom lek och spel är också en viktig del av verksamheten. (Bodin & Renblad, 2015)

7.1.1 Fysisk lärmiljö

Som det kom fram i den teoretiska referensramen är den fysiska lärmiljön något som påverkar barnen. Den fysiska lärmiljön påverkar barnets psykologiska utveckling, barn lär sig och utvecklas av att undersöka sin omgivning. Gällande barnets utveckling påverkar den fysiska lärmiljön barnets beteende samt kognitiva och emotionella aspekter. Kvaliteten på lärmiljön påverkar utvecklingen och antingen uppmanar eller förhindrar miljön olika handlingar, därför bör miljön vara planerad enligt målsättningar. I den fysiska lärmiljön ingår bland annat färg på väggarna, antal människor, utrymmen utomhus och inomhus samt naturområden runtom. Inom allt som hör till den fysiska lärmiljön är det viktigt att tänka på trygghet, säkerhet, organisering och hur eventuella grupperingar ser ut. (Berti et al., 2019)

Barns kognitiva och motoriska utveckling påverkas till stor del av omgivningen som barnet befinner sig i. Olika möjligheter och utmaningar som omgivningen erbjuder uppmanar barnet vilket leder till att barnet provar, lär sig och utvecklas. Den motoriska utvecklingen har en koppling till språkutvecklingen och är även därför mycket viktig. För att främja den kognitiva och motoriska utvecklingen bör miljön vara varierande och erbjuda tillräckligt med platser och fysiska utmaningar. Till en varierande omgivning hör stimulans för olika sinnen. Exempelvis kan omgivningen stimulera syn-, hörsel- och

känselsinnen, en stimulerande miljö främjar barnens aktivitet, nyfikenhet och initiativtagande. Den fysiska lärmiljön fungerar som en "tredje lärare" eftersom barnen genom att utforska den sedan själva lär sig att anpassa sig till den. Lärmiljön och alla dess objekt blir en egen liten värld för barnen som de lär sig att anpassa sig till och leva i. Den fysiska och den sociala lärmiljön påverkar ständigt varandra. (Knauf, 2019)

Den fysiska lärmiljön ska vara intressant, lärorik och vara planerad specifikt för barnen. Människans hjärna är ett komplext organ som fysiskt förändras under hela livet. Olika situationer och känslor människan har upplevt i olika miljöer kommer att ha en påverkan på hur hjärnan utvecklas. Därför anses det vara viktigt att den fysiska lärmiljön är utformad med tanke på barnen och deras perspektiv. (Tanwattanakul et al., 2020)

Det är mycket som utvecklas hos barnen då de är små, bland annat deras språkkunskaper, sociala relationer, motoriska färdigheter, att rita, kasta och så mycket mer. Barn tycker om att upptäcka och se nya saker, de rör sig snabbt och mindre barn testar gärna att sätta olika saker munnen. Barn är duktiga på att klättra och att gömma sig. Med tanke på alla dessa egenskaper som de flesta barn har är det viktigt att skapa en miljö var barnen tryggt och självständigt får upptäcka och undersöka sin lärmiljö. Det är viktigt att tänka på att ge barnen tillgång till rätt leksaker enligt deras ålder och att lära barnen hur man ska hantera leksakerna. En bra lärmiljö ska erbjuda leksaker som stöder lärande, exempelvis olika slags pussel. Med hjälp av pussel får barnen lära sig genom problemlösning, försök och misstag. (Tanwattanakul et al., 2020)

Alla upplever miljöer olika på grund av personliga erfarenheter och synsätt. Barnens vision av en miljö skiljer sig mycket ifrån en vuxens. Då man planerar en fysisk lärmiljö inom småbarnspedagogiken behöver man ta i beaktande hur barnen ser på miljön, exempelvis genom att ha fönster på en höjd var barnen ser ut. För barnens trivsel och lärande är det bra att de får vara med och planera lärmiljön. Vid planering av fysisk lärmiljö ska även föräldrars tankar höras och tas i beaktande. Relationen mellan professionella och föräldrar är viktig och påverkar barnen. Att ha lekmaterial synligt framme gör att det används, exempelvis att ha pennor och papper framme gör det lättare för barnen att komma på idén att rita. Barn har mer fantasi än vuxna och ser platser i fysiska

miljön som vuxna inte nödvändigtvis ser. Barn interagerar även i den fysiska lärmiljön på ett annat sätt än vuxna och lär sig mycket av att utforska den. Hur vuxna agerar i den fysiska lärmiljön påverkar också barnen samt deras relation till de vuxna. (Berti et al., 2019)

Transparens är en viktig faktor att tänka på vid planering av den fysiska lärmiljön inom småbarnspedagogiken. Detta innebär att planera utrymmen så att barnen ser hela rummet och alla objekt, detta för att barnen ska ha tillgång till allt och kunna använda det. Barnens tillgång till olika objekt beror på ifall barnen når dem eller inte, ifall barnen inte når objekten kan de inte heller använda dem. Ju synligare material och objekt är desto mer används det i regel, vill man exempelvis främja läsning kan man ställa fram böcker på flera olika synliga ställen. Hur möbler är placerade påverkar också lärmiljön, man bör tänka på ifall möblerna tar upp för mycket plats och ifall barnen når upp till möblerna. Även med hjälp av möbler kan man främja olika typ av aktivitet, en soffa ger barnen möjlighet att sätta sig ner en stund och bekväma mattor på golvet kan vara ett ställe för barnen att leka på. Vid planering av möblering är det viktigt att tänka på ifall möblerna är säkra och om det finns tillräckligt med utrymme för att leka fritt. Möbler med hjul kan vara bra inom småbarnspedagogik så att man har möjlighet att flytta på dem för att variera lärmiljön och göra det möjligt att ha olika typer av aktiviteter i de utrymmen som finns. (Knauf, 2019)

Den fysiska lärmiljön inom småbarnspedagogiken bör vara uppbyggd för att främja grupparbete. Ifall lärmiljön inte är uppbyggd så att den kan främja lärandemålen kan det leda till för stora grupper och höga ljudnivåer vilket är stressfaktorer både för barnen och de professionella, stressen påverkar i sin tur välmåendet. Att det finns för få professionella inom verksamheten är en annan faktor som bidrar till stress. Arbete i mindre grupper leder till minskad stressnivå, lägre ljudnivåer, ökad koncentration och bättre sociala interaktioner mellan barnen och de professionella. (Nasiopoulou, 2019)

Man kan dela in en fysisk lärmiljö i en "återhållen lärmiljö" (restrained environment) och en "expressiv lärmiljö" (expressive environment). En återhållen lärmiljö är flexibel, öppen och kan ändras efter barnens intressen, även pedagogik styrs av barnens

intressen. Miljön ger barnen en överblick av rummet och möjlighet till fria lekar. Det finns begränsat av stimulans, möbler och objekt, inga personliga bilder finns i regel heller. Barnen har möjlighet att själva leka fritt och ordna i utrymmen vilket är bra för barnens lek och fantasi. Oftast finns det i denna typ av miljö begränsat med material som ofta kan vara svårt att komma åt, vilket är negativt eftersom barnen då saknar tillräckligt med stimulans. (Knauf, 2019)

En expressiv lärmiljö i sin tur har utrymmen tydligt frånskilda ifrån varandra och möbler är planerade enligt lärandemål och syfte i olika rum. I regel sker olika aktiviteter i olika rum och barnen har möjlighet till mer lugn och avskildhet då utrymmet inte är lika öppet. Miljön är säker och trygg med mycket synligt material som är tillgängligt. Materialet är strukturerat och ger stimulans vilket främjar barnens utforskande och lärande. Ofta finns det bilder i olika rum, det kan exempelvis vara bilder på då barnen gör de aktiviteter som man oftast gör i ett specifikt rum. (Knauf, 2019)

Den fysiska lärmiljön ska vara uppbyggd och planerad för att främja lärande och utveckling hos barnen. Då man planerar lärmiljön ska man tänka på struktur, aktivitet, stimulans, transparens och möjligheten till avskildhet samt lugn och ro för barnen. (Knauf, 2019)

Leksaker är en viktig del av den fysiska lärmiljön. Det ska vara rätt sorts leksaker för rätt målgrupp. Det ska vara lätt för barnen att få tillgång till leksakerna som är ägnade åt just dem. Beroende på vilka leksaker som finns i barnens lärmiljö kan de uppmuntra barnen till olika aktiviteter. Leksaker kan få barnen att leka tillsammans med andra barn och uppmuntrar sociala interaktioner. Genom att leka tillsammans med andra barn så lär barnen sig att samarbeta och dela med sig. Vissa leksaker uppmuntrar barnen att använda sig av sin fantasi och eventuellt olika rollspelslekar. Det finns leksaker som vuxna kan lära barnen om hur man ska leka med just dem. Exempelvis ett leksakskök så kan vuxna lära barnen hur man lagar mat, serverar och dukar ett bord. Det är lekar som ger barnen kunskap om vardagliga aktiviteter som vuxna utför. Pussel är också ett bra exempel var vuxna kan hjälpa och stöda barnet i hur pusslandet ska gå till. (Tanwattanakul et al., 2020)

Det har visat sig att de flesta föräldrar önskar att barnen vistas utomhus mycket samt att lärmiljön skulle vara så hemlik och rymlig som möjligt. Många professionella önskar tillräckligt med utrymme och att det finns material som behövs för småbarnspedagogiken. Att vistas utomhus är mycket lärorikt för barnen men enligt professionella i forskningen förknippar de utomhusvistelse med större risker. Professionella anser att det är svårare att planera aktiviteter utomhus och så beror utomhusvistelse alltid på väder. Utomhusvistelse är ändå mycket viktigt för barnens utveckling då de får se helt andra saker än inomhus. Det har även visat sig att barn leker mer fysiska och fantasifyllda lekar utomhus. (Berti et al., 2019)

Den fysiska lärmiljön består av både det som är inomhus och gården på daghemmet. Barnen spenderar mycket tid ute på gården och där bör det finnas möjlighet att utföra många olika sorters aktiviteter vilket främjar den fysiska hälsan. Det ska finnas platser var barnen får vara aktiva och utföra fysiska aktiviteter såsom att springa, klättra och cykla. Det bör även finnas platser var barnen kan ta det mer lugnt, detta kan exempelvis vara att leka i sandlådan eller gunga. Gården ska vara en plats var barnen själva väljer vad de gör men samtidigt ska det vara en lärorik plats. Barnen ska få möjlighet att lära sig nytt och att utöva fysiska aktiviteter. Genom att vistas i varierande omgivning utomhus lär sig barnen bland annat om sin kropp, naturen samt om olika växter, djur och insekter. Miljön utomhus är visuellt stimulerande och lärorik. Utomhusvistelse ger barn en paus från att vara inomhus och barnen får frisk luft, D-vitamin av solen och en befrielse ifrån stress och högt ljud inomhus. Utomhus har barnen möjlighet till mer fartfyllda lekar och en högre ljudnivå jämfört med inomhus är oftast tillåten. Barnen har genom att vistas utomhus möjlighet att utföra fysiska aktiviteter som de inte kan genomföra inomhus, exempelvis att spela fotboll eller klättra i en klätterställning. (Tanwattanakul et al., 2020)

Det finns forskning som antyder att barn som får leka mer fritt är mer utvecklade inom de kognitiva och fysiska aspekterna. I sin tur har barn som leker mer lekar som är ledda av en vuxen överlag bättre förmåga inom motorik samt bättre uppmärksamhetsförmågor. (Berris & Miller, 2011)

7.1.2 Social lärmiljö

För att främja utveckling, välmående och lärande inom småbarnspedagogiken är det givande för barnen att få jobba i mindre grupper. Grupparbete är en bra metod då målet är att lära barnen specifika saker och att jobba i mindre grupper främjar kommunikationsfärdigheter och delaktighet. Mindre grupper gör att den professionella kan vara mer närvarande vilket höjer kvaliteten på pedagogiken. Barn har lättare att lära sig då den professionella är mer aktiv och engagerad, detta stärker även relationen mellan barnen och professionella. Grupparbete gör det lättare att nå läroplanens mål samt gör verksamheten mer organiserad. Att jobba i grupp behöver inte betyda att det ska finnas något specifikt lärandemål, barnen kan även få leka självständigt med de andra i gruppen eller få möjlighet att umgås med och komma närmare den professionella som jobbar med gruppen. I denna svenska studie visade det sig att 70% av dagen inom småbarnspedagogiken i regel är strukturerad och 30% är fri lek var barnen får välja vad de gör. Den fria leken är viktig eftersom barnen då får använda sin kommunikation, fantasi och får utrymme att uttrycka sig och använda sig av sina sociala färdigheter. (Nasiopoulou, 2019)

Hur man planerar och verkställer gruppindelningen beror oftast på vilka målen med grupparbetet är. Ibland kan mindre grupper vara mer givande, ifall man exempelvis övar sociala interaktioner och samarbete kan små grupper med 2–4 barn vara det mest optimala. Det finns olika intentioner med att låta barnen jobba i grupp och olika professionella använder sig ofta av olika pedagogiska teorier och tankesätt. Före skolstarten är det bra för barnen att jobba mer i grupp så att de lär sig pedagogiska färdigheter såsom dialog och samarbete. (Nasiopoulou, 2019)

Som det kom fram i den teoretiska referensramen är delaktigheten inom småbarnspedagogiken väsentlig för trivsel och utveckling. För att mäta barnens färdigheter och funktionsförmågor kan man observera barnets delaktighet i vardagen på ett daghem. Delaktighet innebär för barnet att vara involverad och engagerad i olika situationer. Delaktigheten ger möjlighet för lärande, välmående och utveckling. Genom att vara delaktig övar barnen på färdigheter såsom att interagera med miljön, vara fokuserad, anpassa sitt beteende, socialt samverka, vara motiverade, vara öppna och visa intresse. Nivån på barns engagemang i vad de gör beror i regel på i vilken grad barnen är involverade och

delaktiga. Lärmiljön inom småbarnspedagogiken bör främja delaktigheten och vara uppbyggd så att det finns möjlighet för den, delaktigheten ska tas i beaktande vid planering av verksamhet. Även de professionella behöver vara medvetna om och uppmuntra barnens delaktighet. Relationen barnen har till de professionella och andra barn är viktig för barnets utveckling och kommer att påverka framtida relationer. För att främja delaktighet bör verksamheten vara anpassad för olika sorts individer och för olika funktionsvariationer. Lärmiljön ska vara inkluderande för alla. (Pinto et al., 2019)

Ett barns delaktighet i vardagen på daghem säger i praktiken mycket om barnets funktion. Till delaktigheten hör barnets självständighet, sociala interaktioner och engagemang. Självständigheten ger barn möjlighet att lösa problem och utforska sin omgivning. Lärmiljöns uppbyggnad, professionellas förhållningssätt, aktiviteter och relationer på daghemmet samverkar och påverkar delaktigheten. Kompisrelationer har visat sig vara mycket viktiga för barnens upplevda delaktighet i vardagen, lärande och utveckling. (Pinto et al., 2019)

De professionella inom småbarnspedagogiken påverkar med sin emotionella kompetens barnen. Till den emotionella kompetensen hör förståelse, att kunna uttrycka sig, att kunna hantera egna känslor samt att kunna reagera lämpligt på andras känslor. Professionellas mottaglighet, emotionella kompetens och socioemotionella färdigheter påverkar lärandet och relationerna mellan vuxna och barn. Det påverkar i regel barnen och relationer på daghemmet positivt att de vuxna har dessa förmågor samt är nära till sina känslor. Relationen mellan vuxna och barn är viktig för att småbarnspedagogiken ska hålla en hög kvalitet. Hur de vuxna själva hanterar sina känslor påverkar hur de reagerar på barnens negativa känslor. Att den professionella själv förstår och kan reglera känslor ger barnen bra exempel på känslohantering och öppenhet samt påverkar arbetsplatsen positivt. Barn får mer positiva upplevelser om de får vistas i en omgivning var de vuxna är emotionellt tillgängliga, kan anpassa sitt beteende efter en situation och ger barnen positiv uppmärksamhet. Emotionell kompetens hos de professionella främjar lärmiljön, en sämre emotionell kompetens hos de vuxna kan leda till problematiskt beteende hos barnen eftersom barn tar efter vuxnas känslor. (Garner et al. 2019)

Den emotionella kompetensen gör att de professionella bättre kan se och förstå barnens behov. Kompetensen underlättar även samtal med föräldrar. Emotionell kompetens leder till bättre problemlösningsförmåga samt beslutsfattande. Mottaglighet hos de professionella skapar en trygg miljö och ger barnen möjlighet att uttrycka sig samt få sina behov uppnådda. Mottagligheten hos vuxna främjar relationer och förhindrar konflikter inom småbarnspedagogiken. För barnen är det viktigt att lära sig att känna igen olika känslor, betydelsen av känslor, olika typer av känslor, lära sig förstå dem samt hur man kan reglera dem. En vuxen med en god emotionell kompetens kan bättre lära ett barn dessa färdigheter. Om en professionell själv uttrycker sina känslor öppet är det mer sannolikt att ett barn kommer och söker hjälp hos den vuxna personen. En sämre emotionell kompetens hos en professionell gör att personen utvecklar negativa känslor och lätt kan upplevas som exempelvis arg av barnen. Som tidigare nämnt stärker den emotionella kompetensen relationer, relationerna inom småbarnspedagogiken är viktiga för lärande och utveckling. (Garner et al. 2019)

7.2 Lärmiljöns påverkan på barnen

Några faktorer gällande lärmiljön som har en direkt påverkan på barnen är exempelvis platsen var daghemmet befinner sig, omgivningen runtomkring daghemmet, mängden stimulans, vilka leksaker som finns i barnens lärmiljö och hur tillgängliga dem är. En annan väsentlig faktor är vilka sorts relationer barnen har till sin familj, andra barn och personalen på daghemmet. Det är viktigt att barnen upplever daghemmet som en trygg plats var de får leka och vara sig själva. (Tanwattanakul et al., 2020)

Daghem är en utmärkt plats var barnen får utöva och främja sin fysiska hälsa. På daghemmen ska barnen ha tillgång till att få utöva flera olika fysiska aktiviteter som aktiverar kroppen. Om barnen rör på sig mycket när de är små är det större sannolikhet att barnen också rör på sig genom hela sitt liv. Faktorer som kan påverka hur mycket ett barn rör på sig på daghemmet kan vara hur stor gården är, vilken sorts lekplatser och leksaker det finns på gården samt hur tillgängliga alla redskapen är för barnen. Hur gården är uppbyggd kan också ha en inverkan på motivationen till att utföra fysiska aktiviteter. En annan faktor som kan påverka i vilken grad barnen utför fysisk aktivitet är motivationen

från personalen. Hur mycket personalen väljer att engagera sig i barnens lekar. (Chen et al., 2020)

Lär miljön ska vara planerad och uttänkt ifrån ett barns perspektiv. Barns perspektiv kan se olika ut beroende på i vilken ålder barnet är. Man bör tänka på olika skeden av ett barns utveckling, exempelvis ett krypande barns perspektiv av omgivningen och ett barn som har lärt sig gå. Hur lärmiljön är uppbyggd kan ha en påverkan på hur barnen reagerar och agerar i olika utrymmen. Till exempel om daghemmet har långa korridorer kan det leda till att barnen blir uppmuntrade till att börja springa inomhus. Därav är det viktigt att tänka på hur man bygger upp utrymmena utgående ifrån vilken typ av aktivitet man önskar att utförs i olika utrymmen. (Tanwattanakul et al., 2020)

8 Diskussion

Inom diskussionsdelen kommer vi att ta upp forskningsfrågorna och diskutera svaren vi har kommit fram till. Vi kommer diskutera processen, hur arbetet har framskridit och vilka artiklar vi använde oss av. Vi har valt att numrera artiklarna i “bilaga 1: sökord, databaser och antal träffar” och “bilaga 2”: valda artiklar, vi hänvisar enligt artikelns nummer. Artiklarna är numrerade från 1–10 i bilaga 1 och 2. I diskussionsdelen kommer vi att hänvisa till artiklar med hjälp av numrering i slutet av stycket.

8.1 Resultatdiskussion

Våra forskningsfrågor var hur en optimal lärmiljö ser ut för barnen inom småbarnspedagogiken och hur lärmiljön påverkar barnen inom småbarnspedagogiken. Efter att ha granskat forskning och utifrån de erhållna resultaten, har vi utgått från både en fysisk och en social synvinkel på lärmiljön. Det finns ingen specifik skriven mall för en optimal lärmiljö, men det finns riktlinjer som kan följas för att skapa en så optimal lärmiljö som möjligt för barnen. Både den fysiska och sociala aspekten av lärmiljön påverkar barnet och barnets trivsel på daghemmet.

En optimal lärmiljö innehåller både fysiska och sociala faktorer som tillsammans bildar en fungerande, trivsamt, lärorik och trygg miljö för barnen. De fysiska och sociala faktorerna påverkar ständigt varandra, brister i någon av dessa leder lätt till andra brister i småbarnspedagogiken. Till exempel kan en otillräcklig fysisk miljö, såsom brist på utrymme, leda till höga ljudnivåer som i sin tur kan orsaka stress och konflikter, vilket negativt påverkar barnens trivsel och den sociala lärmiljön. Professionellas attityder och emotionella kompetens påverkar både hur hela verksamheten är uppbyggd och ser ut men även relationer mellan den professionella och det enskilda barnet. För barnets känsla av trygghet och trivsel är relationerna till både vuxna och andra barn viktig. För att barnen faktiskt ska lära sig och utvecklas bör grundfaktorer såsom trygghet och trivsel finnas och främjas. Personalen har en stor påverkan på barnen och deras lärmiljö därför är det viktigt att personalen har rätt utbildning, en bra attityd till sitt arbete och lämpliga värderingar. (5, 4, 7, 9, 10)

För att en lärmiljö ska vara uppbyggd just för barnen och utifrån deras perspektiv är det bra att planera lärmiljön tillsammans med barnen, att barnen får vara delaktiga främjar relationer på daghemmet. Barn lär sig och utvecklas genom att få vara delaktiga, genom delaktighet känner barnen att deras åsikter och tankar faktiskt har skillnad och tas i beaktande. Delaktigheten är en grundläggande faktor för trivsamt och utveckling inom småbarnspedagogiken och berättar mycket om barnets funktionsförmåga. Förutom att barnen får vara med och planera verksamheten är grupparbete en bra metod för att främja delaktighet och genom grupparbete utvecklas bland annat barnens kommunikationsförmåga vilket är en förutsättning för delaktighet. (1, 2, 6, 7, 8)

Den fysiska lärmiljön består av områden på daghemmen både inomhus och utomhus. Utomhus får barnen bland annat utöva fysiska aktiviteter, ta en paus från höga ljudnivåer inomhus, får frisk luft och D-vitamin från solen. Att barnen är aktiva på daghemmet kan leda till att de fortsätter vara aktiva under hela sitt liv. Lärmiljön ska erbjuda utrymmen var barnen får leka och ha ljud men också platser var de kan koppla av. Barnens agerande i olika utrymmen beror på hur den fysiska lärmiljön är uppbyggd. Barnens kognitiva och motoriska utveckling påverkas till en stor del av lärmiljön. Om lärmiljön erbjuder olika möjligheter och utmaningar kommer barnet att utvecklas och

lära sig från sin lärmiljö. Lärmiljön behöver erbjuda stimulans för alla sinnen, en varierande och stimulerande omgivning främjar barnens aktivitet, nyfikenhet och initiativtagande. (3, 4, 7, 10)

8.2 Metoddiskussion

Som metod har vi använt oss av en allmän litteraturstudie för att sprida kunskap om den fysiska och sociala lärmiljön inom småbarnspedagogiken. Det finns mycket forskning, vetenskapliga artiklar, böcker och annat material kring den fysiska och sociala lärmiljön inom småbarnspedagogiken, vilket har gjort att just en allmän litteraturstudie har visat sig vara en lämplig metod för detta arbete. Metoden fungerade bra och smidigt genom hela arbetet. De vetenskapliga artiklar vi använde oss av gav oss resultat på våra forskningsfrågor. Vetenskapliga artiklar sökte vi på databaserna EBSCOhost och Sage.

I början tänkte vi utföra sökningen endast i europeiska länder, det visade sig senare att det blev svårt att hitta tillräckligt med material i endast Europa så vi började söka artiklar i alla länder istället. Trots detta prioriterade vi ändå vetenskapliga artiklar från Europa och allra helst artiklar ifrån Norden så att det är så nära Finland som möjligt. Eftersom vissa sökningar är gjorda endast i Europa har vi i "bilaga 1: sökord, databaser och antal träffar" skrivit "Sökning gjord endast i europeiska länder" i rutan "sökord" på dessa artiklar. Detta är för att antalet träffar ska stämma överens med precis den sökning som vi har gjort.

8.2.1 Hinder under processen

Trots att arbetet gick bra och smidigt stötte vi på vissa hinder. Ett hinder var att vi inte riktigt hittade lämpliga artiklar på någon annan databas än EBSCOhost. Vi letade efter artiklar på många andra databaser men hittade inget så det blev att nästan alla artiklar är ifrån EBSCOhost. Vissa artiklar som hade varit lämpliga för vårt arbete gick inte att öppna på databaserna eller hittas någon annanstans heller, så då måste vi lämna dem trots att de hade gett oss bra fakta till våra resultat.

Ett annat hinder vi stötte på är som tidigare nämnt att vi hade tänkt söka artiklar i endast Europa. Vi ville avgränsa oss till Europa, men det fanns för få lämpliga artiklar och svaren på forskningsfrågorna hade inte blivit tillräckligt brett. Vi lyckades ändå hitta åtta av tio artiklar i resultatdelen som baserar sig på Europa. De andra två artiklarna baserar sig på fakta ifrån Thailand och USA.

Alla vetenskapliga artiklar som är med i resultatdelen är skrivna på Engelska. Engelska är inte vårt modersmål och det var en liten utmaning att förstå och tolka artikeln på rätt sätt. För att säkert förstå rätt har vi ibland behövt använda oss av hjälpmedel för att översätta texterna. På grund av detta har det även tagit lite längre tid att läsa och tolka engelska artiklar än vad det hade tagit att läsa svenska artiklar.

8.3 Användbarhet och förslag till fortsatt forskning

Denna litteraturstudie är användbar för alla professionella inom småbarnspedagogik för att få mera kunskap och en djupare förståelse för lärmiljöns påverkan på barnen ur både ett fysiskt och socialt perspektiv. Då man som professionell planerar och verkställer lärmiljön behöver man veta vad som bör tas i beaktande, vad som är viktigt för barnen och hur de påverkas av miljön runtom dem. Vi har främst fokuserat på socionomer och lärare i detta arbete, men kunskap om lärmiljön är viktig för alla som jobbar inom småbarnspedagogiken.

Under arbetsprocessen märkte vi att det finns mycket material om den fysiska och sociala lärmiljön. Då vi läste forskning märkte vi att mycket handlade om barn i förskoleåldern eller barn över 3 år. Vi hade gärna läst mera om barn i åldern 0–3 också. Förslag till fortsatt forskning skulle vara att fokusera mer på barn i åldern 0–3 och hur man bygger upp en lämplig lärmiljö för just dem. Det är viktigt för alla som jobbar inom småbarnspedagogik att veta hur man också kan erbjuda de yngsta barnen en optimal lärmiljö för just dem och deras utveckling.

9 Källor

- Brinck, J., Leinonen T., Lipponen L., & Kallio-Tavin M. (2022). Zones of participation – a framework to analyse design roles in early childhood education and care (ECEC). *CoDesign*, 18(2), 208-226. DOI: 10.1080/15710882.2020.1812667
- Berris, R., & Miller, E. (2011). How design in the physical environment impacts on early learning: Educators' and parents' perspectives. *Australasian Journal of Early Learning*, 36(4), 102-110. 1 Black and White Photograph, 1 Chart. DOI: 10.1177/1836939111103600414
- Berti, Sara., Cigala, Ada., & Sharmahd, Nima. (2019). Early Childhood Education and Care Physical Environment and Reflections on Future Orientations and Methodologies. *Educational Psycholgy Reiew*, 31(4), 991-1021. DOI: 10.1007/s10648-019-09486-0
- Bodin, J., & Renblad, K. (2015). Early Childhood Educators' Perspectives of the Swedish National Curriculum for Preschool and Quality Work. *Early Childhood Educational Journal*, 43(5), 347-355. DOI: 10.1007/s10643-014-0657-2.
- Chen, C., Ahlqvist, V. H., Henriksson, P., Magnusson C., & Berling, D. (2020). Preschool environment and preschool teacher's physical activity and their association with children's activity levels at preschool. *PLoS ONE*, 15(10), 1-16. DOI: 10.1371/journal.pone.0239838.
- Correia, N., Aguiar, C., & Amaro, F. (2021). Children's participation in early childhood education: A theoretical overview. *Sage*, 24(3), 208-226. <https://doi.org/10.1177/1463949120981789>
- Edfelt, D. (2019). *Utmaningar i förskolan: Att förebygga problemskapande beteende* (Andra upplagan.). Gothia Fortbildning. 21–22.
- Forsberg, C., & Wengström, Y. (2003). *Att göra systematiska litteraturstudier: Värdering, analys och presentation av omvårdnadsforskning*. Natur och kultur
- Forsberg, C., & Wengström, Y. (2015). *Att göra systematiska litteraturstudier: Värdering, analys och presentation av omvårdnadsforskning* (Fjärde utgåvan.). Natur & Kultur.
- Forskningsetiska delegationen. (2019). *Etiska principer för humanforskning och etikprovning inom humanvetenskaperna i Finland*. Forskningsetiska delegationen. https://tenk.fi/sites/default/files/2021-01/Etikprovning_inom_humanvetenskaperna_2020.pdf
- Friberg, F. (2012). *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (Andra upplagan.). Studentlitteratur.
- Garner, Pamela W., Parker, Tameka S., & Prigmore, Sarah B. (2019). Caregivers' emotional competence and behavioral responsiveness as correlates of early childcare workers' relationships with children in their care. *Infant Mental Health Journal*, 40(4), 496-512. DOI: 10.1002/imhj.21784
- Johannesen, N., Sandvik, N., Claesdotter, A., & Emilsson, I. (2009). *Små barns delaktighet och inflytande: Några perspektiv* (1. uppl.). Liber. 28–44.
- Jones, J., Hampshire P., & McDonnell, A. (2020). Authentically Preparing Early Childhood Special Education Teachers to Partner with Families. *Early Childhood Education Journal*, 48(6), 767-779. DOI: 10.1007/s10643-020-01035-7
- Jechura, J., Wooldridge, D., Bertelsen, C., & Mayers, G. (2016). Exploration of early-childhood learning environments. *Delta Kappa Gamma Bulletin*, 82(3), 9-15). <https://web.p.ebscohost.com/ehost/detail/detail?vid=12&sid=681fd7a4-4292-4c7c-bf0a->

[9bb342e3004d%40redis&bdata=JnN-pdGU9ZWhvc3QtbGl2ZQ%3d%3d#AN=150071775&db=a9h](https://doi.org/10.1007/s10643-018-0914-x)

- Knauf, H. (2019). Visual Environmental Scale: Analysing the Early Childhood Education Environment. *Early Childhood Education Journal*, 47(1), 43-51. DOI: 10.1007/s10643-018-0914-x
- Lag om småbarnspedagogik. (540/2018). Finlex.
<https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2018/20180540#Pdm46333579998160>
- Markström, A. (2007). *Att förstå förskolan: Vardagslivets institutionella ansikten*. Studentlitteratur. 61–71
- Matthews, E., & Lippman, P.C. (2019). The design and evaluation of the physical environment of young children's learning settings. *Early Childhood Education Journal* (2020), 48:171-180. DOI:10.1007/s10643.019-00993-x
- Nasiopoulou, P. (2019). Investigating Swedish Preschool Teachers' Intentions Involved in Grouping Practises. *Early Childhood educational journal*, 48, 325-335. <https://doi.org/10.1007/s10643-019-00988-8>.
- Nylbando, T., & Evanshen, P. (2021). Second grade students' Perspectives of their classrooms' physical learning environment: A multiple case study. *Early Childhood Education Journal*, 50(5), 709-720. DOI: 10.1007/s10643-021-01183-4.
- Opetushallitus. (2023). *Delaktighet i småbarnspedagogiken*.
<https://www.oph.fi/sv/delaktighet-i-smabarnspedagogiken-videoserie>
- Opetushallitus. (18.1.2023). *Oppimisympäristö varhaiskasvatuksessa*.
<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/oppimisymparisto-varhaiskasvatuksessa>
- Ortelbach, N., Bonvenschen, I., Gerlach, J., Peter, C., & Scheithaver, H. (2020). Design, implementation, and evaluation of a preventive intervention program to foster social-emotional development and attachment security of toddlers in early childhood education and care: the papilio-U3 program. *International journal of developmental science*, 16 (3/4), 63-79. DOI: 10.3233/DEV-220336
- Oscarsson, V. (16.2.2019). *Våga prata med dagispersonalen om hur ditt barn mår*. Svenska yle.
<https://svenska.yle.fi/a/7-1365970>
- Patel, R., & Davidson, B. (2019). *Forskningsmetodikens grunder: Att planera, genomföra och rapportera en undersökning* (Femte upplagan.). Studentlitteratur AB. 83-85
- Pinto, Ana I., Grande, Catarina., Coelho, Vera., Castro, Susana., Granlund, Mats., & Björck-Åkesson, Eva. (2019). Beyond diagnosis: the relevance of social interactions for participation in inclusive preschool settings. *Developmental Neurorehabilitation*, 22(6), 390-399. DOI: 10.1080/17518423.2018.1526225
- Specht, I.O., Larsen, S. C., Nilsen, A., Rohde, J. F., Heitmann, B. L., & Jorgensen, T. S. (2023). Types of Kindergarten and their relationship with parental and children's socio-demographic characteristics in Denmark. *PLoS ONE*, 18(7), 1-15. DOI: 10.1371/journal.pone.0288846.
- Svanbäck-Laaksonen, M. (2022). Lärmiljöns betydelse för barns utövande och lärande av grundläggande motoriska färdigheter i småbarnspedagogik. *Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier*.
https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/186036/svanback-laaksonen_mikaela.pdf?sequence=8
- Tanwattanakul, J., Tangpukdee, J., Angsupakorn, N., & Santiboon, T. T. (2020) Approval integrating the Indoor and Outdoor Physical Environments for Enhancing Early Childhoods Toward Their Learning Consonances in The Child Development Centers (CDCs) in Thailand.

Systematic Reviews in Pharmacy, 11 (11), 880-890 .<https://web-p-ebsohost-com.ezproxy.arcada.fi:2443/ehost/detail/detail?vid=6&sid=a7d0c86d-27fb-4b88-a2c5-5228e0d12db2%40redis&bdata=JnNpdGU9ZWVhc3QtbGl2ZQ%3d%3d#AN=156302105&db=a9h>

Unicef. (2023). *Barnkonvention i fullständig version*. <https://www.unicef.fi/vart-arbete/barnets-rattigheter/barnkonventionen/barnkonventionen-i-fullstandig-version/>

Utbildningsstyrelsen. (2022). *Grunderna för planen för småbarnspedagogik 2022*. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Grunderna_for_planen_for_smabarnspedagogik_2022_1.pdf

Venninen, T., Leinonen, J., Lipponen, L., & Ojala, M. (2014). Supporting children's participation in Finnish child care centers. *Early Childhood Education Journal*, 42(3), 211–218. <https://doi.org/10.1007/s10643-013-0590-9>

10 Information om de valda artiklarna

Bilaga 1: Sökord, databaser och antal träffar

Databas	Sökord	Hämtad	Författare	Träffar/ använda träffar	Titel
1.Academic Search Complete (EBSCO)	Learning environment AND Early childhood education AND Toddlers or children under 5 years old Sökning gjord endast i europeiska länder	20.11.2023	Nasiopoulou, Panagiota. (2019).	20/1	Investigating Swedish Preschool Teachers' Intentions Involved in Grouping Practices
2.Academic Search Complete (EBSCO)	Early childhood education AND Social learning environment AND participation	21.11.2023	Pinto, Ana I., Grande, Catarina., Coelho, Vera., Castro, Susana., Granlund, Mats., & Björck-Åkesson, Eva. (2019).	258/1	Beyond diagnosis: the relevance of social interactions for participation in inclusive preschool settings
3.Academic Search Complete (EBSCO)	Early childhood education or preschool or kindergarten AND Toddlers or children under 5 years old AND Physical learning environment	28.11.2023	Berti, Sara., Cigala, Ada., & Sharmahd, Nima. (2019).	72/1	Early Childhood Education and Care Physical Environment and Reflections on Future Orientations and Methodologies
4.Academic Search Complete (EBSCO)	Visual environment AND Early childhood education AND Toddlers or children under 5 years old	6.12.2023	Knauf, Helen. (2019).	44/1	Visual Environmental Scale: Analysing the Early Childhood Education Environment
5.Academic Search Complete (EBSCO)	Optimal learning environment AND Early childhood education AND Toddlers or children under 5 years old	7.12.2023	Garner, Pamela W., Parker, Tameka S., & Prigmore, Sarah B. (2019).	19/1	Caregivers' emotional competence and behavioral responsiveness as correlates of early childcare workers' relationships with children in their care
6. Academic Search Complete (EBSCO)	Learning environment AND early childhood education AND toddlers or children under 5 years old Sökning gjord endast i europeiska länder	20.11.2013	Brodin, J., & Renblad, K. (2015).	20/1	Early childhood educators' perspectives of the Swedish national curriculum for preschool and quality work
7. Academic Search Complete (EBSCO)	Learning environment AND toddlers or children under 5 years old Sökning gjord endast i europeiska länder	27.11.2023	Chen, C., Ahlqvist, V, H., Henriksson, P., Magnusson C., & Berlind, D. (2020).	71/1	Preschool environment and preschool teachers physical activity and their association with children's activity levels at preschool

8. Academic Search Complete (EBSCO)	Physical environment or pedagogical learning environment AND early childhood education or preschool or kindergarten Sökning gjord endast i europeiska länder	28.11.2023	Specht,I.O., Larsen, S, C., Nilsen, A., Rohde, J, F., Heitmann, B, L., & Jorgensen, T, S. (2023).	1/303	Types of Kindergarten and their relationship with parental and children's socio-demographic characteristics in Denmark
9. Academic Search Complete (EBSCO)	early childhood education AND physical environment AND social environment AND toddlers or children under 5 years old	8.12.2023	Berris, R., & Millers, E. (2011).	1/161	Approval integrating the indoor and outdoor physical environments for enhancing early childhood toward their learning consonances in the child development centres (CDCs)in Thailand
10. Academic Search Complete (EBSCO)	Early childhood education AND physical environment AND outdoor and indoor AND environment AND toddlers or children under 5 years old	10.12.2023	Tanwattanakul, J., Tangpukdee, J., Angsupakorn, N., & Santiboon, T. (2020).	1/76	How design of the physical environment impacts on early learning: Educators' and parents' perspectives

Bilaga 2: Valda artiklar

Artikel	Metod	Syfte	Resultat
1. Investigating Swedish Preschool Teachers' Intentions Involved in Grouping Practises	Frågeformulär var 698 lärare inom småbarnspedagogik i Sverige svarade. Frågor angående bakgrund, storlek på grupper, orsaker till grupparbete och hur grupparbete främjar barns utveckling.	Syftet var att undersöka professionellas orsaker till att låta barnen jobba i grupp. Undersöka hur grupparbete påverkar barnen och deras utveckling.	Grupparbete främjar dialog, kommunikation, delaktighet och lärande. frilek är också viktigt för att ge barnen utrymme att uttrycka sig. Lärmiljön bör vara uppbyggd så att det finns möjlighet till grupparbete. Grupparbete minskar stressnivåer hos både barn och professionella.
2. Beyond diagnosis: the relevance of social interactions for participation in inclusive pre-school settings	Observation med fokus på delaktighet inom dagliga rutiner på 35 olika daghem. Forskarna skapade aktiviteter för barnen och observerade därefter delaktigheten som sedan dokumenterades.	Syftet var att undersöka barns delaktighet, engagemang, självständighet och sociala interaktioner i den sociala lärmiljön.	Barns delaktighet i vardagen på ett daghem säger mycket om barnets funktionsförmåga. Lärmiljön bör inkludera alla och vara uppbyggd för att främja delaktighet. Relationerna på daghemmet är viktiga för barnens välmående, delaktighet och utveckling.
3. Early Childhood Education and Care Physical Environment and Reflections on Future Orientations and Methodologies	Intervjuer och observation, intervjuade barn och de kunde exempelvis få rita sin favoritplats i daghemmet. Observation om hur barnen betar sig på olika ställen. Frågeformulär och tester för de professionella angående den fysiska lärmiljön.	Syftet var att undersöka samband mellan den fysiska lärmiljön och barnens psykologiska utveckling.	Barn utvecklas och lär sig mycket av den fysiska lärmiljön. Barnen ser miljön på ett annat sätt än en vuxen och interagerar i den annorlunda. Det är viktigt att lärmiljön främjar utveckling, är trygg, säker, utrymlig och varierande. Professionella bör vara kunniga om lärmiljön och hur den borde vara uppbyggd för att främja barnens utveckling.
4. Visual Environmental Scale: Analysing the Early Childhood Education Environment	Besök på 10 olika daghem i Tyskland var barn i åldern 3–6 år har observerats i den fysiska lärmiljön.	Syftet var att undersöka den fysiska lärmiljön på olika daghem i Tyskland. Undersökningen gjordes eftersom det forskas så lite om den fysiska lärmiljön just inom småbarnspedagogiken.	För att material på daghemmet ska användas av barnen är det viktigt att barnen har tillgång till dem. Möbler bör planeras så att det främjar lärandemål inom småbarnspedagogiken. Det finns två olika typer av fysisk lärmiljö på daghem: en återhållen lärmiljö och en expressiv lärmiljö.
5. Caregivers' emotional competence and behavioral responsiveness as correlates of early childcare workers' relationships with children in their care	Observerade 100 professionella och deras relation till barnen inom småbarnspedagogiken. Även ett frågeformulär om de professionellas upplevda emotionella kompetens utfördes.	Syftet var att undersöka kopplingar mellan professionella och deras emotionella kompetens. Emotionella kompetensen hos professionella är viktigt i småbarnspedagogiken eftersom den påverkar relationer på daghemmet.	Emotionella kompetensen hos den professionella påverkar barnen i hög grad. Barn tar efter vuxna, vuxna som är nära sina känslor förmedlar tillit och påverkar barnen positivt. En professionell med god emotionell kompetens kan även bättre lära barnen om olika känslor och hur man hanterar dem.

<p>6.Early childhood educators' perspectives of the Swedish national curriculum for pre-school and quality work</p>	<p>Målgruppen var lärare inom småbarnspedagogik och som metod användes frågeformulär som bestod av 8 huvudfrågor med 54 underpunkter. Frågorna var främst om lärarnas åsikter angående läroplanen.</p>	<p>Syfte med artikeln är att studera personalens syn på den nationella läroplanen i Sverige och om lärarna anser att de kan driva en bra verksamhet utifrån läroplanen.</p>	<p>Resultaten redovisas och analyseras i tabeller och löpande text. Majoriteten av lärarna anser att läroplanen är stor nytta för dem.</p>
<p>7.Preschool environment and preschool teachers physical activity and their association with children's activity levels at preschool</p>	<p>Frågeformulär om förskolans miljö, strukturella egenskaper mättes via "Environment and Policy Evaluation Selfreport" (EPAO-SR). 369 barn och 84 professionella från 27 olika förskolor i Sverige var med.</p>	<p>Syftet var att undersöka sambandet mellan storleken på förskolans gård och hur mycket barnen är inomhus och utomhus.</p>	<p>Barnen var mera aktiva i förskolor med en formaliserad PA-policy i jämförelse med förskolor som inte har en. I de förskolor barnen spenderade mer tid utomhus visade det sig att barnen var mer fysiskt aktiva.</p>
<p>8.Types of Kindergarten and their relationship with parental and children's socio-demographic characteristics in Denmark</p>	<p>Två metoder användes: 1. Föräldrars skäl för att välja vilket dagis (General concept mapping design) 2. De sociodemografiska egenskaperna hos föräldrarna (en registerbaserad design) samt rapportering och observationer.</p>	<p>Syftet var att undersöka hurdana faktorer som påverkar föräldrarnas val till daghemmet de väljer åt sina barn.</p>	<p>45 föräldrar deltog från daghem som har sin verksamhet utomhus och 22 från konventionellt daghem. I tabellerna kan man se vad föräldrarna ansåg t.ex. hurdant daghem föräldrarna gick på, platsen, personalens attityd med mera.</p>
<p>9.Approval integrating the indoor and outdoor physical environments for enhancing early childhoods toward their learning consonances in the child development centers (CDCs) in Thailand</p>	<p>Ett frågeformulär sändes ut via email till 15 olika lärare som hade kunskap om miljö inomhus och läroplanshanteringssystem.</p>	<p>Fysisk miljöhanteringsmodell (PEM), syftet är att förbättra tidig utveckling och inlärningsförmåga genom att ta reda på vilka faktorer som kan påverka ett barns inlärningsförmåga.</p>	<p>Miljön har en avgörande roll för barns utveckling och den representerar summan av den fysiska och psykologiska stimulans barnet får. Exempel på miljöfaktorer som påverkar den fysiska omgivningen är den sociala miljön och relationer.</p>
<p>10.How design of the physical environment impacts on early learning: educators' and parents' perspective</p>	<p>Två daghem från Sunshine Coast in Queensland deltog på en halvstrukturerad intervju för lärare och föräldrar.</p>	<p>Syftet var att undersöka den fysiska miljöns kvalitet och betydelse. Får en förståelse hur design kan påverka på barns utveckling</p>	<p>Lärare och föräldrar ansåg att fysiska lärmiljön är mycket viktig. Fyra viktiga punkter togs upp emotionell anknytning, erfaren design (design, flexibilitet), gemenskap och framtidstanke (teknik, utveckling)</p>